

POSTANOWIENIE

Dnia 15 października 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z powództwa A. K.

przeciwko J. B.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 15 października 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 31 października 2018 r., sygn. akt [...],

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...]
na rzecz adw. F. B. wynagrodzenie w kwocie 2700 (dwa tysiące
siedemset) zł podwyższone o stawkę podatku od towarów i usług
za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną pozwanemu z urzędu w
postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie

i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które - zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Jednocześnie przypomnieć należy, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i jego rolą nie jest korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

W skardze kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 31 października 2018 r. pozwany J. B. oparł wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłankach określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Przy czym obie wskazane przesłanki, w zasadniczej części, zostały sformułowane w związku z zarzutem naruszenia przez Sądy meriti przepisów postępowania, czego wynikiem było nieprzeprowadzenie dowodu z opinii biegłych sądowych - lekarzy psychiatry i psychologa. Taka konstrukcja wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest wadliwa, gdyż opiera się na sprzecznych argumentach.

Zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono już, że jeżeli jako okoliczność uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁴ § 2 w zw. art. 398⁹ § 1 k.p.c.) wskazuje się istotne zagadnienie prawne, a więc zagadnienie poważne, wymagające pogłębionej analizy prawnej i wcześniej nierozstrzygane, to skarga taka nie może być jednocześnie oczywiście uzasadniona, a więc uzasadniona *prima facie*, bez podejmowania jakichkolwiek szczegółowych analiz i dociekań. To samo dotyczy zbiegu przesłanek w postaci oczywistej zasadności skargi oraz potrzeby wykładni przepisów prawa (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2019 r., III CSK 148/19, niepubl. oraz z dnia 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 577/17, niepubl.).

W przepisie art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. chodzi o zagadnienie prawne obejmujące poważną wątpliwość prawną, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie sądowym, którego wyjaśnienie jest potrzebne do rozstrzygnięcia danej sprawy. Skarżący, wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne, powinien sformułować

to zagadnienie, wskazać na wyłaniające się poważne wątpliwości interpretacyjne, przytoczyć argumenty prowadzące do rozbieżnych ocen i wykazać, że wyjaśnienie przedstawionego zagadnienia będzie miało znaczenie zarówno dla praktyki sądowej, jak i dla rozstrzygnięcia skargi kasacyjnej. Chodzi przy tym wyłącznie o poważne wątpliwości, wykraczające poza poziom zwykłych wątpliwości prawnych, które powstają niemal w każdym procesie decyzyjnym.

Powyższych wymagań nie spełnił pozwany wskazując na wystąpienie w sprawie zagadnień prawnych na tle art. 6 k.c., 242 k.p.c., 278 k.p.c. oraz art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. W świetle ugruntowanego orzecznictwa skuteczność powołania się na przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. zależna jest nie tylko od wyartykułowania przez skarżącego zagadnienia prawnego, ale również niezbędne jest wywiedzenie argumentów jurydycznych wskazujących na występowanie rozbieżności interpretacyjnych przy rozstrzyganiu przedstawionego zagadnienia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2018 r., I CSK 798/17, niepubl., z dnia 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 585/17, niepubl. oraz z dnia 8 kwietnia 2018 r., V CSK 577/17, niepubl.). Tymczasem pozwany w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ograniczył się w zasadzie do wyartykułowania istniejących w jego przekonaniu problemów prawnych bez jednoczesnego osadzenia ferowanych twierdzeń na kanwie argumentacji jurydycznej i ich skonfrontowania z ewentualnymi argumentami przemawiającymi na rzecz stanowiska przeciwnego.

Odnosząc się do powołanej przez pozwanego przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. należy stwierdzić, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie wyjaśniono, że aby skarga kasacyjna mogła zostać uznana za oczywiście uzasadnioną, nie wystarczy tylko wskazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa, lecz należy także wykazać, że doszło do takiego właśnie naruszenia - oczywistego i widocznego *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej oraz wynikającej już z treści skargi (por. np. postanowienia z dnia 4 lipca 2019 r., V CSK 80/19, niepubl., z dnia 29 marca 2019 r., V CSK 321/18, niepubl., z dnia 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18, niepubl.).

Przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. obejmuje przy tym jedynie uchybienia przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym, które polegają w szczególności na odarciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym.

Jak zauważył Sąd Najwyższy do wykazania oczywistej zasadności skargi powinno wystarczyć jedno konkretne twierdzenie, jedna stanowcza, przekonująca od razu teza, wskazująca racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu. Na tym właśnie polega „oczywista” zasadność środka zaskarżenia w rozumieniu przyjętym w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2019 r., IV CSK 307/19, niepubl.).

Powyższych wymagań nie spełnił skarżący. Przedstawione przez pozwanego argumenty nie wskazują bowiem, że zaskarżone orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa albo wydane zostało w wyniku dostrzegalnej w sposób pewny i niewątpliwy bez potrzeby głębszej analizy jurej błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa.

W sprawie nie zachodzi także nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozagę - w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

W przedmiocie przyznania adwokatowi F.B. od Skarbu Państwa - Sądowi Apelacyjnemu w (...) wynagrodzenia tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu podwyższonego o kwotę podatku od towarów i usług, na stosowny wniosek, Sąd Najwyższy orzekł na podstawie § 2 pkt 1 w zw. z § 16 ust. 4 pkt 2 i § 8 pkt 6 oraz § 4 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia

przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (jedn. tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 18).

jw